

JÁSZKUN POLGÁR.

Közérdekű, gazdasági, ismeretterjesztő és szépirodalmi hetilap.

Megjelen minden csütörtökön.

Előfizetési feltételek:

Május 1-től augusztus végeig . . . 2 frt.
 „ „ „ „ „ „ „ „ „ „ „ 4 frt.

Szerkesztési iroda:

I. tized, 84-dik szám alatt.

Kiadó hivatal:

Gerzsány Antal, II. tized, saját házában.

Hirdetések díja:

Egy 3 hasábos petit sor helye 10 kr.
 Többszöri hirdetések engedményben részesülnek.
 Kínestári illeték külön 30 kr.
 Nyilvtér sora 25 kr.

Tisztelettel tudatjuk, hogy lapunkra előfizetéseket a LITASSY TESTVÉREK című helybeli közeliismerésben részesülő czég is elfogad.

Ne kövessük a rosz példát.

A fővárosi politikai napi lapokat végig járta azon hír, hogy a belügyminister a megyék területének berendezéséről szóló törvényjavaslat Erdélyre vonatkozó részét a szász nép magatartása következtében visszavonta volna.

És mert e hirt a hivatalos lap mind-
 eddig meg nem czáfolá, azt bátran hitelesnek tarthatjuk.

E komolyan fontos ügyet — nem politikai, — hanem közérdekű szempontból kissé megbeszélni nemcsak illőnek, de sőt szükségesnek is tartjuk.

A főkérdés az: Miként viseli magát a szász nép, hogy ily kedvezményre méltatták?

A felelet rövid ugyan, de komolyan meglepő: a legrakonezátalanab-
 bul. —

A vendégszeretetéről világhírű magyar egykoron a szászoknak szállást, menhelyet, sőt hazát adott, s e jámbor nép most azzal hálálgatja e jótéményt, hogy tele torokkal szórja a piszkokat, szitkokat, s legáljasabb rágal-
 makat a magyar ellen.

Természetesen e hírheft törvényjavaslat csak ürügy volt, mely a már régen rejtegetett agyarnak kedvező alkal-
 mul szolgált a kiviesorításra.

A magyar barbár, betyár, vad, bár-
 dolatlan nemzet, mert a maroknyi szászok minden egyes sihederéből Komaszeket, s Gubernátorokat nem csinál, s nem veti fejét hódolatlaltjesen a czirkumspectus szászok urhatnásága alá.

Ha a szász nép tudatlan és műve-
 letlen volna, akkor e brutális henczegést szánakozó mosolylyal kísérenék.

De a szászoktól nem lehet megta-
 gadni a civilizizáció, — ha nem is valami magasb — de némi fokát, s így a fékte-
 len kitérésük kétszeres bűnül számí-
 tható be nekik.

És ime kormányunk, a helyett, hogy a vakmerő zajongókat erélyes rendszabálylyal fékezze meg, még azon kedvezményben részesíti, hogy őket ama — az egész ország által zúgolódva fogadott — törvényjavaslat kedvezőtlen hatályától is megóvjá.

Ez igen rosz, igen veszélyes példává fajulhatnak.

Mert e kedvező eredmény látára

más vidék is vérszemet kapva hasonló fellépésre vetemedhetnek.

És hová vezetne az?

Hála a magyar nemzet sorsa felett örökös gondviselésnek, magában a nemzet kebelében ily koresok, ily fattyukinövések nem találhatók.

Ha van megye vagy vidék, mely e törvényjavaslat irányzatai ellen a legszentebb, legősibb jogokra hivatkozhatik, úgy bizonynyal az: a Jászság!

Ámde azért mi ne kövessük a rosz példát, sőt hazafiúi önéretünk összes erejével undorodva forduljunk el tőle.

Mi, ha a törvényjavaslat megsemmisítéssel fenyegetne, nem fogunk nyelves szátyárok módjára kiabálni, hanem mindkét karunkkal ezredéves jogfolytonosság alapult legszentebb igazságunk jogára támaszkodva az alkotmányosság minden fegyverével védendjük magunkat.

És ha — mint bizonyan lehet — győztünk, győzelmünk nem lesz oly piritó, mint Kain testvéreink a szászoké, hanem, mert azt a legszentebb jog és igazság véde alatti megtörhetlen hazafiság vivandja ki:

Győzelmünk fényes, s dicső leend.

A SZÉPNEM SZÁMÁRA.

Üdvözlő hangok,

a jászberényi muzeum megnyitására.
 tásának ünnepére.

(Irtá: Turcsányi Gyula.*)

§Zárnyra kelt a haladás szelleme!
 Körülhordván lángoló szövétnekét,
 S a félvilág álmából ébredve
 Felfogván ez istenség ihletét.

Csak a magyar aludt folyvást mélyen,
 Kifurasztá a hosszas küzdelem,
 Mit belviszály, majd bel, majd kül ellen
 Átka sarezolt a szegény nemzetem . . .

*) E vers nem tartozik a megnyitási ünnepély programjának keretébe, hanem azt esupán a közérdekű mozzanat iránti lelkesedésből e lap olvasói számára írta a szerző

Lerázta már az álom lánczait,
 Ébren van, s törtet mindig előbbre
 S a haladás szelleme szárnyait —
 Ezt látva, — lengeti gyönyörködve.

És mint egykor a harez istenének,
 Áldoz most a szellemnek oltárán;
 S hirnevéről hangzik a dicsének
 Túl a bérczek, s tengerek határán.

Áll Budája! ifju testvérevel
 Összefűzve, nagy lesz nemsokára!
 S Európa bármely nemzetével
 Szellemkiesben a versenyt kiállja.

Mint a főtől a test többi szerve
 Tőle buzdul, lelkesül az ország,
 S ekkép látni több helyütt egyszerre
 Múzsatemplom, s Pantheonok tornyát.

Igy a Jászság, ez ősz magyar vidék,
 Dicső őszünk Attila székhelye!

Felfogva a buzdító szent ígét,
 Jó példával előre siete.

S míg a harezok szörnyű viharában
 Hőshöz illón elől fénylett kardja,
 Ma a szellemhaladás korában
 E zászlót is fennen lobogtatja.

Ünnepet ül Jászberény városa!
 Muzeumot nyitván ereklyéknek,
 Miket multunk dicsőségűs korá
 Fenhagyott a mai nemzedéknek.

Dicső nap ez a szellem körében!
 S a derék jász nép méltán le'kesül.
 Mert itt minden picziny ereklyében
 A múlt, jelen és jövő egyesül.

Templom lesz ez, hol a honfi keble
 Buzdítást nyer, ha lankasztná léte,
 És a dicső múlt által ihletve
 Bizton nézhet a jövő elébe!

Egy bivatlan vendég.

A lefolyt Aprilis utolján nem csak verőfényes tiszta, sőt valódi nyári meleg napok mutatkoztak. —

A tapasztaltak aggódva csóválták fejüket, nem jót jósolván e rendkívüli időjárásból.

És baljóslatuk csakhamar teljesült

April 28-án, mintha egy láthatlan hatalom mindenható erejével Itália mosolygó egét, a mogorva zord orosz klímával váltotta volna fel, egyszerre eltűnt a verőfény, és valódi téli zimankós hideg állott be.

Merje a rideg bölselem még tovább is állítani, hogy: nincs ugrás a természetben!

Midőn April 29-én reggel az udvarra léptünk, kútunk felhuzott vedrében két ujnyi vastag jéggréteg borítá a vizet.

És jöttek lassanként a Hiobsz hírek. Nekem minden kerti veteményem oda van.

Az én gyümölcsfáim elfagytak.

Dúsan mutatkozott szőlőmnek vége.

Ezek borzasztó panaszok valának!

Mint midőn Azrael a vészek szörnyű angyala, öldöklő járványt rejtő szárnyaival egy vidéken átrepült, a még tegnap tude vidám életet a sirok néma esendje váltja fel, úgy Jászberény s közel vidékeinek határát a kegyetlen fagy gyilkos lehetetével egy éjén át letarolta, tönkretette.

Miként az édes anya szive melegével táplált gyermekének, kibén jövője minden reményét helyezi, meghidegült tetemei előtt, megtört szívvel áll: oly merev megdöbbenéssel állnak és nézik vidékünk derék gazdáit, a fagy okozta szörnyű pusztulást, szorgalmuk, véres verejtékük gyümölcsének haldoklását.

Ámde félre a gyötrellemmel, félre a bánkodással.

Az, ki saját hanyagsága folytán szenved kárt, méltán bánkodhatik, mert

gyöttri az öntudat; de ti kedves polgártársak bátran meríthettek vigaszt annak tudásában, hogy e bajnak okai nem valótok.

Isten mérte e csapást ránk, tűrjünk azt békével, s azon megnyugvással, hogy az ő végtelen jósága s könyörületessége nem fogja megengedni hogy e vidék, az ínség áldozata legyen.

Helyezzük tehát egyedüli minden bizalmunkat: a jó Istenben!

GYMNASIUMUNK!

Többnyire részrehajló a toll, midőn saját szülőföldünkről szólunk, de itt ezenel ép az ellenkezőt bizonyítandjuk be, minthogy elfogjuk nyomni mindazon érzelmet, mik a részrehajlást a legkisebb részben is előidéznék.

Elfogjuk ezen intézetünkről alkalomilag mondani mindazt, mi szép és nemes s ép úgy azt is, mi megrovandó, de most csupán külsejéről ejtendünk néhány szót.

Annak belsejéről illetőleg nem akarunk most részletekbe bocsátkozni, de igen is szölgönnünk kell a külsőről, mert a kultisztaság tükré a belsejének, — hanem itt ép az ellenkezőt kell feltüntetni, mert sajnálnók, ha gymnásiumunknak jelenlegi külseje, belsejének tükrül szolgálna.

Azért tehát először is felkérjük, sőt figyelmeztetjük az illetőket, fordítsanak némi kis gondot a külsőre is, mert ha nagyobb lakot a muzsáknak nem építhetünk is, de legalább a fennálló feleljen meg mind külsőleg, mind belsejleg ezen célznak, melyre szentelve van.

Reméllem e szerény felszölgöltásunk nem fog a pusztában elhangzani.

Kinek mi a baja? *)

+ Tekintetes és tudós Golenich Károly ur, a helybeli fogymnásium nem ugyan képviselt, de kézbesített magyar nyelv-

*) Állandó rovat, mibe minden méltányos és igazságos panaszt bárkitől is felvevőnk. A szerk.

tanára, s a Jászkunság felelős (a szedő figyelemzetetik, nehogy úgy szedje hogy: eszelés) szerkesztője, lapja 32-ik számában, szölgölt szóra ezeket szölgolja ellenem:

Tudomásul. Számatlan levelek (kérem a magyar nyelv szabályok itt egyes számot követelvény nem levelek, hanem levelek. A szedő.) érkeztek eddigdig hozzánk, melyeknek tartalmából azt vottük ki, hogy Tek. (bocsánat mint demokrata, nem kérem sőt vissza is utasítom e czimezést) Turcsányi Gyula ur, még ez előtt két évvel előfizetési felhívásokat bocsátott ki egy kiadandó művére. Az öszegzek befolytak, — így pl. egy turkevei levél szerint levelező több mint 25 fíot küldött be, — de a szerző művét máig sem adta ki. — Mi kötelességünknek ismerve — ennyi felszölgöltás után — az ügy állásáról tudomást szerezní, — e lapok felelős szerkesztője egy ily felszölgöltó levél hátára illedelmes hangon tudatta az ügyek állását szerzővel, egyszersmind felszölgöltá őt, hogy legyen szíves előadni az enyhítők körülményeket, melyek miatt munkáját ki nem adá. Annál inkább, mert hosszas vitákat nem kedvelünk. — Feleletül kaptunk egy goromba, és e lapok szerkesztőjének személyét sértők levelet, s a felhívásra eme sorokat: „Minthogy én előfizetési felhívásban ki nem tettem, mikor adom ki művem, annak megjelenését követelni senki fának jogában nincs.“ Ez kérem pártatlan a világon. sat.

No lám! ki himé, hogy a Spektábilis oly rendkívüli tünémeny, bizonynyal foggal születt, s valami jó nagy kampóssal, mert különben hol vette volna azt a nagy bölcsességet megfejteni, sőt demonstrálni azon dilemmát: Filius ante Patrem! (a fíu apja előtt született.) Mert imo épen tegnap, vagy is május 1-én volt még csak két éve, hogy én Jászberénybe jöttem, s így szerinte előfizetéseket nyitottam itt, mielőtt valaha szerencsém lett volna jámbor lábikráimmal Jászberény határát átléphetni. Az igaz, hogy ide jöttömkor azonnal egy nagyobb szabásu politikai lap szerkesztését vottam át, — és nem sötétben történt hat szem közti alku, hanem közbizalom útján lettem szerkesztő, s noha szerencsém volt a Jászkun vidék több tekintélyes férfának kegyét bírhatni, azért még sem valék oly vakmerő, hogy azonnal előfizetésekkal rontsak rájuk. Ellenben tudós Golenich urnál az menthető, hogy ide érkezétnék mindjárt első — nem a legfényesebben kiűtött periódusában rögtön előfizetési ivekkel állt elő, mert ezt, ismerve érzékeny szívet,

Az utolsó Zrinyi

eredeti történeti beszölgöl.

Irtá:

Turcsányi Gyula.

(Folytatás.)

II.

A várva várt est megérkezett. Eszterházy nádor palotája fényárban úszott.

A királyi fénynyel díszített termek már megteltek a legválogatottabb vendégekkel.

A nagyszern tánczvizalom megkezdődött.

A folsalá hullámzó tömegben ott látjuk X. báró családját is.

Maga a báró egy merev, katonafeszességű s totótól talpig udvarképes férfiú szintén családja körében van.

Katicza oldalán látható Farkas a huszárcapitány is élénken társalogva a kedves vidám leánykáival.

Luisa anyja karján közönyös egykedvűséggel lépett ugyan, de szeméi s arcának izgatottsága még is elárulja, hogy e nagyvilági fény és zaj — bár mint igyekszik is palástolni — lelkiületére izgékony hatást gyakorolnak.

A jelenlévők lelki állapotát nem kis mértékben hatványozá fel azon elterjedt hír, hogy Leopold császár és király — a ki akkoron véletlenül éppen Pozsonyban idűzött — szintén megjelenend ezen estélyen.

Rövid ideig kizárólag ezen hír képezé a társalgás fonalát.

Azonban előbb suttogva, később halgan, végre hangosan kezdett elterjedni azon hír, hogy az ifju Zrinyi Boldizsár a kivégeztetett Zrinyi Péter fia szintén elővendi a tánczestélyre.

Noha már ekkor kezdett nomzötünkben, — illetőleg a főbb körökben elméletyessedni a később oly nagymérvű hazafiatlanság ragálya, még is oly nagy varázsa volt még akkor a nagy hazafiak iránti kegyeletnek, miszerint e hír, minden más hirt kizárván,

az egész vendégszölgör, nem többé Leopold császár és királyt, hanem Zrinyi megérkezett — általános kíváncsosal várta.

Fokozta e kíváncsot még azon körülmény is, hogy az ifju Zrinyi majdnem egészen ismeretlen volt honfitársai előtt, miután atya gyászos kimulta után őt Leopold — némelyek szerint, hogy az atyján elkövetett bünt nemileg enyhítse, — mások szerint, csupán s egyedül magasb állami irányzatok és követelményekből — fiává s a császári udvarba fogadta, illetőleg kegyencei, a jezsuitáknak nevelés végett átadta.

Ma volt tehát a felszölgölt ifju először nyilvánosan fellépend s bemutatandó.

Egyszerre a bemutató terem ajtajának két szárnya felnyílt s az ajtónálló hangosan jelenté:

„Gróf Zrinyi Boldizsár ő kegyelmséggel!“

(Folytatás következik.)

és könyörületet veséjét, tehette azon emberbaráti jó akarat szülte reményben, hogy e vizenyös áradattal vidékünket a fenyegetett aszálytól megmenteni, — de tehette azon dicsérendő ildomoságból is, hogy mielőbb Fényképeket mutatthasson be, vagy legalább ígérhessen, mert bizony eddig, tőle fájdalom, csak árnyképeket láttunk.

Vádoskodásának azon pontja, hogy én a hozzá intézett válaszban becses praetium affectionis-ra méltatott személyét megsértettem volna, némileg való, a mennyiben azon leveletem egy eredeti francia közmondással zártam be, abban pedig csakugyan nem kis adag gorombaság rejlik, ha valakihez oly nyelven fordulunk, a mely neki „Bö misches Dorf.“ No de akkor még nem tudtam azt, hogy a Doctissimus csak tizenhárom nyelven beszél, s azt is mind magyarul. már pedig, hogy magyarul jól nem tud, azt egy alábbi cikkben kegyes engedelmével bebizonyítom.

Ámde most jön a java. Régen töröm már azon fejemet, hogy a tekintetes és tudós ur voltaképen nem lehet sem nyelvtanár, sem szerkesztő, mert egyikhez sem ért, és ime most kisütöttem, hogy ő azokban csak dilettans, s valódiilag körmönfont furfangos prókátor. Bizonyítja ezt fenti ellenem szót támadásának azon pontja, melyben saját levelemből idéz egy kis mutatványt. Ezt az idézést ő úgy kiforgatta eredeti alakjából, hogy én — azatys — sem ismertem saját szülőföldre. Vagy is csupán azon szavakat hagyta meg, mikkel vádoskodását támogathatni vélte. Hát ez azután nem prókatori fogás.

Egyébiránt lehet hogy e sejtlememben is csalódom, s ismét félreértem e pártlan teremtményt, a ki, meglehet és aligha, ama levelemből kicsempészett idézést nem azért közölte, mert szíve lelke: tele volt dallal, mint az Zagyva hallall! vagy is annyira túláradt belsőjének ketreceze költői extazissokkal, hogy a csordultig telt máj és lépnek ama költőileg prózai, vagy prózailag költői (a hogy tetszik) felkadásban és stentori felkiáltásban szuszt kellett adnia: Ez kérem pártlan a világon! (saját fentti szavai.) Igen, tudós uram, maga valóban „unicum“ a maga nemében s így „párártlan“ e világ.

No de ne mókázzunk tovább, már csak őszintén bevallom, hogy a kedves ezvikupiszra méltó tudós úr a fentti „Tudomásul“féle cikket nem ellenem, hanem művem részére — csupa jámbor jóakarattal reclameul írta, s mert fényesen célt is ért, fogadja érte köszönetemet, s azon ünnepélyes ígéretet, hogy mihelyt „Fényképeit“ a „Kamera obskura“-ból kikerüldenének, én is kötelességemnek tartandom azokat illő fényükben előtűntetni.

Vederemo! Herr von Giardinetto!

Közigazgatás.

Méhészet.

Sokan mint igénytelen s mellőzhető szakmáról szólnak a méhészetről, pedig hasznos az és a kereskedelem egyik főkéllékei közé számítható.

Azért is ajánljuk a méhek tenyésztését és gyarapítását vidékünknek s különösen pedig Jászberény lakosainak, annál is inkább, mivel virágdús rónáink azt oléggé elősegítendik.

Nem igényel az sok fáradságot, csak egy kis felügyelés s tisztogatás szükséges, mi nem igen sok időt rabol el tőlünk s mégis hasznos s mintogy kiegyítő s előmozdítója az

annyira pangásban szenvedő kereskedelmi forgalom egy ágának.

Hogy pedig a méhészetet annál nagyobb siker koronázza, ajánljuk a méhes előtti tért virágokkal beültetni, a mi igen nagy előnyeül szolgál a munkában kifáradt állatkáknak, melyek, ha kedvező idő mutatkozik, igen hamar szaporodnak és bőven jutalmazva lesz azon csekély fáradság, mit rájuk szentelünk.

Ajánljuk tehát újból is védelmük pártolásába a méhészetet, s úgy hiszszük, egy kis szorgalom bőven meghozza gyümölcsét.

Később a gazdaszat ezen ágából bővebben s tüzetesebben szölandunk.

Kivonat

ama bizonyos mély bölcsességű szerkesztő tudományos viczkádozásából.

× Mutatványszámunkban közöltük bemutatását, most irkafirkáit regisztráljuk. Azzal kezdte, hogy tele rakta a Jászkunságot a munkás mozgalomról, — holmi desperatus röpiratokból kiollózott zagyalékkal. O nagy Jupiter! A földműveléssel foglalkozó Jászkun népet munkás mozgalmi irányzatokkal traktálja. Borzasztó tapintat!

Hát a Szilveszter vöcsorai felolvasása? Ez még azután a fránya munka! Az igaz, hogy — családapa lévén s így életmet gyermekeimért örízni kénytetvén — nem olvastam a szálmával telt szekér terjedelmű antilulivianus bölcselkedést, de végét rendszeren megnevezem, s nagy szörnyűködésemre mindig ott találom, „folytatása következik“. No! ha ez így tart, ez a cikksorozat aligha hosszabb nem leend, mint maga a „Jászkunság“ cete. Különbem van ám e cikknek egy szép erkölcsi érdeme is. Mint maga a szerző rendszeren csillag alatt kürtöli, ő — vagyis a szerző — (igen is az ő! mert azt aligha nem valami zibívásáron szerzte) eme nagy terjedelmű a gy fizc am ot bizonyos vöcsoráló társaságnak egy bizonytalan Szilveszter estéjén felolvasta, s valamennyi hallgató es ő m ő r t kapva, ott hagyták a vöcsorát, s eszeveszetten szöttek, futottak, menekültek haza. És az a bizonyos vöcsoráló társaság e rémületes futás következtében örökre szétoszlott. Jól tette. Nem volt kár érte. Mert ha tovább is fennáll, az ég tudja még mily szörnyeteket firkantott volna össze kiténő tagja: a Doctissimus ur.

Menjünk csak tovább.

Volt egykor — még a szabadságharc előtt, épen Kassán egy Literatúra e Hungaricae tanárunk, a ki különben igen derék, igen szép tehetségű és készült-szerű férfiú volt, sok mindent — hanem épen magyarul nem tudott. Ámde akkoren — midőn Bécsből tanítottak minket magyarul — ez még megjárta, de hogy most, vagyis urunk születése után 1874-dik évben, Magyarország kellő közepén, a legtörzsgyökereobb magyar nép közt lehessen egy magyar nyelvtanár, aki sem a magyar helyesírást, sem pedig a nyelv szabályait nem érti, nem tudja, az már „salva venia“ Plus quam: **Disznóság!**

Pedig úgy van!

Bizonyítja ezt a „Jászkunság“ valamennyi száma, mióta azt Tekintetes és tudós Golenich Károly magyar nyelvtanár ur szerkeszti. (Már fentti cikkünkben a szedő pirítá megaholytelenül alkalmazott többes számcért.) Azonkívül a tengernyi sok közül szolgáljon helytelen írása bizonylatul: hogy az a z o n b a n t a z o m b a n a k, a s ó l o k, majd egy majd két l-el írja.

Igy például minap szóról szóra ezt írta: **Egy szép 18 éves leányka megmór-**

gezte magát! Köszönjük alásan! Szép 18 év az, midőn öngyilkossággal végződik, persze, hogy ő a „szép“ építetet a leánykára értette, de akkor, ha magyarul tudna, így írta volna: egy 18 éves szép leányka, tudós professor ur!

Hát még utolsó, vagyis 33. számában szóról szóra ez olvasható: „Valahányszor ott megjelent, az ünnepeket képez a mai is szeretetteljes lelkesedés-ele derék főpapiránt viseltető közönségre nézve.

Hát ez milyen nyelven van, bizonynyal a fin, mongol, szeczhiai, kaukaszai nyelveket tanulmányozza s azokból habarta össze ezt az érthetlenséget, ámde akkor ne traktáljon minket magyarokul ily bábeli hangokkal, hanem menjen e tudományával Finlandba, vagy istenneki akár Grönlandba, ott a csethalvadászat hálásabb, mint a tanárság és szerkesztőség nyelvtudás nélkül.

És most Isten önnel félreértett s csakis ennek folytán ideránczigált tudós férfiú, mi ezennel ígérjük, hogy többé önnel komolyan foglalkozni nem fogunk.

Mi hír hazánkban?

× Már annyi s oly súlyos csapásokkal látogatott imádott hazánkat ismét egy borzasztó hír lengi át. A fagy nemcsak nálunk, de a hon több, sőt sok részében jelentékeny károkat tett. — O szent vézget! mit vétett ellened e szerencsétlen nemzet, hogy oly engesztelhetlenül sújtod és üldözöd? Magyarok Istene! Könyörülj már egyszer rajtunk.

× Kossuth Lajos dicső hazánkfiának születésnapját (apr. 29-én) több helyütt, de csak privát családi körökben megünneplék. Hazafiúi erény és nagyság! mikor lesznek már nyilvános oltáraid?!

× A „Hunnia“, ez élénken, érdekesen és hazafias önérettel szerkesztett lap egyesült május 1-től a „Magyar Ujsággal“. Reméljük, hogy kiváló tulajdonait az új firma alatt is kitüntetendi.

× Az országos magyar gazdasszonyok (mely egyesület életbeléptetése körül e lap szerkesztője hosszabb ideig fáradozott) árvaleányházát 50-ről, 100 árvaleány számára szándékoznak kiépíteni. Minden egyes köny, mit a felkarolt árvák szemből a hála fakaszt, hozzon áldást az egyesület buzgó tagjai fejére.

× Egy Keletről visszatért hazánkfia szavahihető állítása szerint az ottani vasutaknál szép számmal alkalmazott magyarok ügyességük s megbízhatóságuknál fogva minden más külföldi hivatalknál előbbre tétetnek. Itt pedig annyi a német, morva, bo-mák s a fránya tudja miféle nátiójú beamer, hogy a magyar csak akkor jut álláshoz, ha ezek közül nagy kegyesen egy sem concurrál. Hja! ugy látszik, messze távol hazánktól több becsületünk van, mint saját fészünkben. Nem esoda, sok itt a falánk veréb.

Városunk s vidékünk ujdonságai.

× Újból bátrak vagyunk a t. olvasó közönséget felkérni, hogy az előfizetéseket iránt mielőbb intézkedni sziveskednek, miután lapunk különben is nagy áldozattal járó kiállítása, illetőleg nyomtatása iránt csak ilykép tájékozhatjuk biztosan magunkat.

× Lapunk mutatószámának a vidékei szétküldése azon hitvány akadályba ütközött, hogy a Budapesti posta főigazgatóság, noha a megkívántató bejelentést, még mult hó 29-én megtettük, az elkerülhetlenül szükségelt postabélyegek iránt még ma (május 2-án) sem tette meg a kellő, s kötelességében álló intézkedéseket. E botrányos hanyagság ezen — eljárásaiért más különben is hírhedt — igazgatóság műveleteinek koszoruját egy sárvirággal szaporította.

× A Jászunk kerületek tavaszi közgyűlése május hó 11-én fog megkezdődni. Erdeményéről annak idejében olvasóinkat tüzetesen értesítendjük.

× Városunk nagy — sőt jogosan nagy-szerűnek is nevezhető — templomán a toronyóra mutató táblájáról az idő vasfoga, s az oly magaslaton kétszeres erővel dühöngő viharok s fergegek romboló hatalma a számokat lemosta, s láthatatlanná tette, ugy annyira, hogy legjobb szemmel is még közelről sem lehet az órát biztosan kivenni. Ha néhány ügybuzgó honpolgár összecsoportosulna, e különben is jelentéktelen költségbe kerülő, pedig nagyon is érezhető — hiányt néhány fillérvény áldozattal kijavíthatnák. Szerkesztőségünk ez esetben kész a kijavítási közvetítést elvállalni.

× Ismét philologico-redactorico-kasperliko-enthusiastánkat közelebb — Pogazsának esüfölt — gebéje oldalba rugván, nagy fájdalommal a Bathó kertet meglátve, eme kifakadásra vetemedett: „a padokon s utakon szép hölgyesokor mutatkozik.” Megköszönök szépen városunk bájos hölgyei, ha, — (miután esokor = másli) Bathó Nézi bácsi őket másliba kötné.

× A Visontay-fele ügy befejeztetett, s mint halljuk, Visontay János ur Budára neveztetvén ki tanárrá, a helybeli főgymnasium igazgatói állomására pályázat nyitattik. Hírlik, hogy egy bokros érdemű tanár és szerkesztő is akar ezen állomásra concurrálni. O egok! Mentetek meg bennünket e nem hét, hanem tizenhét éves csapástól.

× A gymnasiumi ifjuság ez évi majálisáról még mit sem hallottunk, pedig e kedélyes mulatozás mult időkből oly jó hírrel bír, hogy kár volna, azt ez idén meg nem tartani. — Egy kis buzgalkodó jó akarat, s baráti, testvéri egyetértés, s meglesz a mulatság.

Nyári elményeink eldorádója, a Bathó kert, e hó 3-án megnyitottat. Bathó bácsi újból is bebonyozta, mennyire szívesen ragaszkodik városunk közönségéhez, mert imo mindent elkövetett, hogy a lehető legnagyobb kényelemmel és kellemességekkel kedveskedhessék. Azért éljen Bathó Nézi bácsi!

IRODALMI SÁLLAK.

A „Jászunkság” utóbbi, vagy is 34-ik számában lapunk mutatószámára ellen egy hosszú érthetetlen badarság jelent meg. Az egészből tisztán csak azt vettük ki, hogy, — ha azt Golenich ur írta — sőt akkor is ha írni megengedte, ő csakugyan nemcsak a magyarságválsághoz és szerkesztőséghez nem ért, sőt az Estetikáról fogalma sincs, különben nem ön magiért, hiszen ez a z arcz már sokat eltűrt, — hanem pátronusai iránti figyelemből nem lett

volna szabad azon lapból, melyet irodalmilag már is tönkre tett, kloakát csinálni. Mi fájdalom e téren nem követhetjük, mert oly s azokhoz hasonló kitételek a mi nyelvzetünk szótárában nem találhatók. Csupán tehát arra figyelmeztetjük, hogy azon trágár cikkek igen tapintatlanul, mert is kétéllel van összeállítva, s még azon része, mellyel hozzánk sújtott, 15 éves journalistikai pályánk által vértezett tiszta önéretötünkről megtempulva pattant vissza; másik éle őt magát a szegényt sújtotta agyon. Agyon pedig azért, mert felfújt bókáról szól; elhiszszük, hogy felfújta magát, midőn lapunk mutatószámát megpillentá, s bizonynyal teljesült rajta Aesopus meséje. — Azon kitétele pedig: „pelengerre állítá azon nőket, kik benne tartották az életet egyegy falat kenyérrel” vajmi sajnós, hogy az ő pesti közelebbi fenékhetésére célozhat csupán, mit szükség esetén be tudunk bizonyítani, mert mi egész életünkben munka után élünk, s így senkitől kegyfalatokat el nem fogadtunk s el sem fogadhattunk. Csakhogy ahhoz, hogy az ember a szellemi munkát az állati robottól megkülönböztetni tudhassa, mindekelőtt itélő tehetséggel kell bírnia.

Végül a pocsoltyában fötrengő urnak még csak annyit, hogy ha még egyszer merészkedik az irodalom tekintélyét ily trágár hangon megsérteni, ha hogy Patronusai szemet hunynának, majd mi utasítandjuk rendre: rámutatva Temesvárra!

Hogy áll a világ?

Francziaországból a civilizáció, és a világszabadságra nézve igen veszélyes hírek érkeznek. Az ultramontanizmus felütötte hatalmas és veszélyes fejét. Nincs kisebb terve, mint az, hogy Francziaországból egy új clericalis, pápista, ultramontán államot akar teremteni, s a jövő nemzedékek orvosait, ügyvédeit, és bírját a jezuittizmus rabszolgáivá tenni. A hol Napoleon és kegyencei 20 évig üzhették orgiáikat, a hol egy konzervatív republica, vagyis fából vaskarika fenntarthatja magát, nem is volna esoda, ha ez utóbbi ultramontán szándéklat is ezelőtt volna.

Angolországban a felsőház nagy tüzzel ülés, hogy a gyakori vasuti szerencsétlenségek ellen erélyes óvó rendszabályokat alkosson. No lám, azok az életunt angol „Sir”-ek, hogy kezdik szeretni az életet, s hogy féltik drága bőrüket. Kísül végre, hogy még jobban, mint a birkáét.

Szerbiából a hír érkezett, hogy ifju fejedelme IV. Obrenovics Milán Konstantinápolyba utazott a Szultánnal értekezendő. A szerb lapok ez alkalomból nagy lelkesedéssel emlegetik, hogy az ifju fejedelem nagybátyja Mihály fejedelem egykoron meghozta Stambulból Szerbia várainak 500 éven át visszatartott kulesait, a mostani fejedelem pedig az ország gazdaságának rendezését hozandja meg, mi szerintök ma oly nagy beesű, mint akkor, a várkulesok valának. — Tudnánk mi Szerbiának még becsesebb valamit ajánlani: a népoktatást!

Oroszország hallgat. Pedig a medve már kibújt odujából, kicsalta az erdők fakadozó virányainak illata. Hát az orosz maczkó semmi peccenyesszapot sem érez? Érezne biz ő szívesen egy kis magyar szagot, de e peccenyétől kopni fog az álla.

Olaszországból pedig oly tudósítások érkeznek, mik a szegény embert önkénytelenül megmosolyogtatják. Ugyanis, legalább itt nálunk Magyarországon, mindennapi dolog, hogy a szegény embert, majd adóért, majd házberért, majd meg más adósságért exequálják; de az azután páratlan esot a maga nemében, hogy egy királyt exequáljanak. Bizony pedig ez is megtörtént legközelebb Olaszországban, amennyiben Victor Emanuel a Regalantuomo ellen egy német bank azt az ungalantságot követte el, hogy civillisztáját bírói zár alá helyezteté. Még is h—t a német, gondolja magában Victor Emanuel, és mi bizony szekundálunk neki.

Amerika Észak államainak szövetsége, a munka, és emberi önéretet szülte méltóság e minta-országa idei termésének produktumaival óriási összegeket fog bevenni. Csak azokat a mi rongyos bankóinkat vinnék el a Yankék, de nagy mesterek ökömek, a magyar arany és ezüstpénzt megsimogatják, és szívesen borszebükbe rejtik, de az osztrák bankótlak úgy félnek, mintha nem is pénz, hanem csak ragályos rongy volna.

Dániáról rég óta hallgat a krónika, eszélyes és ildomos kis népfaj az a dán. Csendes zajtalanságban élvezi országát s kormányát áldásait, műkinési, művészeti, s építészeti remekeiben gyönyörködik, — és a külvilággal keveset, vagy éppen semmit sem törődik.

Bécsből hírlik, hogy több hazánkfiát is megkárosított az ottani bukott elemi biztosító bank; igazgatói amolyan baziliskus-féle jámbor bűnbánó arczokkal azon magasztos ajánlatot tettek, hogy ha az ellenük csalásért emelt bünyenyítő kereset beszüntetnék, készek volnának, az okozott károkat részben kiptólni, s e czélra már 300 ezer forint össze is hoztak magok közt. És a bécsi pápaszemes törvénydok orok beleegyeznek ez ajánlatba. De hiszen n zigorúbbak volnának, lefoglalnók a felajánlott pénzt, és azután a gaz családokat szigorúan elítélnék. Megérdemelnék.

APRÓSÁGOK.

× Bismarck herczeg nagy betegségből már felüdült. A német lapok nagy zajt csapnak abból, hogy a herczeg — bizonynyal betegsége alatt borbélyja műtéteit nem használhatván — pofaszakát visel. Ez bizony borzasztó egy hír, megérdemli, hogy a német Zeitungreiberek legalább is faibaverjek zajongó fejüket.

Golenich Károly tanár és szerkesztő urat ezennel fölkérem, miszerint lenne szíves lakását melőbb megváltoztatni, nehogy véletlenül a szomszédiba szállásolt ökrök között leütessék, mivel a rendkívüli hasonlatosság könnyen tévedést okozhat.

× Tudós Golenich Károly ur lapunkat az ő ismert modorában dicsőítvén, „mandarin” emleget. Jámbor ur seperjen csak a saját küszöbe körül. A mi lapunk önálló független. Ellenben ő áll egy Mandarin alatt, kinek esin naratta bumjára! kénytelen táncolni, „Kokambo” urfi!

× Van szerencsénk t olvasóinkkal tudatni, hogy jövő számunkban városunk orsz. gyűl. képviselője Sipos Orbán urnak a Hajnal című albumban megjelent életrajzát közlendjük.

„Fővárosi Kalauz” című rovatunk még kellőleg berendezve nem lévén, csak később indítandjuk meg.